

BARANI (54) ai

Oba a jasne.

sg m N barani (3). ◇ G barani(e)go (2). ◇ A barani (7). ◇ I baranim (2). ◇ L baranim (1). ◇ f N baranią (3). ◇ G barani(e)j (2). ◇ A baranią (5). ◇ I baranią (1). ◇ n N barani(e) (5). ◇ G barani(e)go (3). ◇ A barani(e) (1). ◇ I baranim *CzechRozm* (2), barani(e)m (1) *FalZioł*. ◇ pl N subst barani(e) (3). ◇ G baranich (4). ◇ A subst barani(e) (6). ◇ I m baraniami (1). f barani(e)mi (1). ◇ L baranich (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVIII w.

Przymiotnik od „baran” ‘racicowe zwierzę domowe’; arietinus Mącz, Calep, Cn; agninus, Cn (54) : Mięsem baraniem śpalonym dobrze ieft mazać albo polipować morpheą y parchy FalZioł IV 3a; Thakież żość Barania boleść w vřzu koja przychodzi z zimna / vzdrawia FalZioł IV 3b, III 38d, IV 2b, 3a, 3b, 20b; Drugi iie zdáleká klánia Choć nánim ířubá báránia Alić worek zniey wygláda RejRozpr C3; Item wgayewym mlynyc za dolřkiem chlopu yednemv kozuch barany dobri vkradl y toporek LibMal 1545/104, 1544/87, 1545/105v, 1547/127, 130v; Predaymyř go daleko/ gdzie w czudze krajny A řukniá baraniá krwiá/ iego pokropiemy Rejřóz A8v; ZapWar 1511 nr 2091; Leb iáko v Niedřwiedzyá/ á Báránie rogi RejWiz 166; Leop Ex 36/19; BibRadz Ex 26/6, Ioz 6/4; Pełęnych ofiar řkopowych y tłuřtořci ich/ á krwie wołowej y bárániey y kozłowej niechciałem. BielKron 94, 6, 33 [2 r.], 38v, 261, 318, 387, 456; Mącz 374a; Mářć ktemuř: weźmi łoiu Bárániego/ álbo řmalcu řwieřego wieprzowego/ rořtoř ná panewce á wley na dobre wino SienLek 62, 8, 9; BielSpr 54, 61; BudBib Ex 25/5, 1.Reg 15/22, Is 34/6; CzechRozm 261v [2 r.]; Skarřyw 212, 262 [2 r.]; Báptiřtá/ vbrawřzy řię w bárániá řkorę řzárá/ wełná ná wierzch. MWilkHist G did; ktory [język hebrajski] wołu zowie řynem wołowym Báráná řynem báránim CzechEp 307, [382]; KochFr 99; Calep 95a, 923a; WujNT 286; Miáľto złotego włola řierřć bárániá Przywiořł w okřęćie z Kolchow młoda pániá KlonFlis D; KlonWor 35.

W charakterystycznych połączeniach: kozuch (kożuszek) barani (-a,-e) (10), krew (3), łoj (3), mięso (12), rogi (rořki) (4), skora (skorka) (10), szuba (szubka) (2).

*Przysłowia: Nie zřęcna to fortuná, gdy ieden nářzeka Z tárgu idáć; á drugi Wygrałem, wykrzyka. Ták włařnie wilczá řtypá bywa řmierć báránia KlonWor **2v.*

A gdzie tey [miłości] mieć nie bęđziem/ y coř nam po Wierze? Bęđziemy iáko Wilcy w báránim vbierze. Prot B3.

Szereg: »barani albo skopowy« : Arietinus, Ut, caro arietina, Báránie/ álbo/ Skopowe mięfo. Mącz 16a.

Synonim: jagnięcy, skopowy.

Cf BARANOWY, BARAŃCZY